

Página principal>Recorrer aos tribunais>Onde e como>Qual a lei nacional aplicável?

Melyik ország joga alkalmazandó?

Hungria

1 A hatályos jogszabályok forrásai

1.1 Nemzeti szabályok

Az alkalmazandó jogot a nemzetközi magánjogról szóló 2017. évi XXVIII. törvény (a továbbiakban „Nmjtv.”) szabályozza; ez azonban csak akkor alkalmazható, ha uniós rendelet, vagy nemzetközi szerződés nem tartalmaz az alkalmazandó jogra vonatkozó rendelkezést.

1.2 Többoldalú nemzetközi egyezmények

E tekintetben a [Hágai Nemzetközi Magánjogi Értekezlet honlapján](#) találhat információkat elsősorban.

1.3 Főbb kétoldalú egyezmények

- [Magyar-csehszlovák jogsegélyszerződés](#),
- [magyar-jugoszláv jogsegélyszerződés](#),
- [magyar-román jogsegélyszerződés](#).

2 A kollíziós jogi szabályok végrehajtása

2.1 A bírák hivatalból kötelesek-e alkalmazni a kollíziós jogi szabályokat?

Igen.

2.2 Vissza- és továbbutalás (Renvoi)

Amennyiben külföldi jogot kell alkalmazni, a meghatározott külföldi jognak a felmerült kérdést közvetlenül rendező, anyagi szabályai az irányadóak. Ha viszont az alkalmazandó külföldi jogot az állampolgárság határozza meg és a külföldi jog a magyar jogra utal vissza, a magyar anyagi jogot kell alkalmazni vagy ha egy másik külföldi jogra utal tovább, ennek a jognak az anyagi jogi szabályait kell alkalmazni.

2.3 A kapcsoló tényező megváltozása

Az alkalmazandó jogot meghatározó körülmények megváltozásának a változást megelőzően alkalmazandó jog szerint érvényesen létrejött jogviszonyokra csak akkor van hatása, ha az Nmjtv. kifejezetten így rendelkezik.

2.4 Kivételek a kollíziós jogi szabályok általános alkalmazása alól

A magyar közrendbe ütközik és ezért mellőzni kell az Nmjtv. alapján irányadó külföldi jog alkalmazását, ha annak eredménye az adott ügyben nyilvánvalóan és súlyosan sértené a magyar jogrendszer alapvető értékeit és alkotmányos elveit. Ha a közrend sérelme másképp nem hárítható el, a külföldi jog mellőzött rendelkezése helyett a magyar jog rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az irányadó jogra tekintet nélkül alkalmazni kell a magyar jognak azokat a rendelkezéseit, amelyek tartalmából és céljából egyértelműen megállapítható, hogy azok feltétlen érvényesülést kívánnak (imperatív szabályok). Más állam jogának imperatív szabályai akkor vehetők figyelembe, ha azok a tényállással szoros kapcsolatban vannak és annak megítélése szempontjából meghatározó jelentőségűek.

2.5 A külföldi jog bizonyítása

A külföldi jog tartalmát a bíróság hivatalból állapítja meg, amihez bármely eszközt igénybe vehet. Nemzetközi egyezmény alapján kérelmet intézhet külföldi hatósághoz, a felek előterjesztéseit, szakvéleményt is figyelembe vehet, és az igazságügyért felelős minisztert is megkeresheti e célból.

Ha a külföldi jog tartalma észszerű időn belül nem állapítható meg, a magyar jogot kell alkalmazni. Ha a magyar jog alapján az adott tényállás nem bírálható el, az alkalmazandó joghoz legközelebb álló külföldi jogot kell alkalmazni.

A magyar jogról és joggyakorlatról külföldi felhasználás céljára az igazságügyért felelős miniszter bizonyítványt állít ki.

3 Kollíziós jogi szabályok

3.1 Szerződéses kötelek és jogi aktusok

Az Nmjtv. rendelkezéseit az [593/2008/EK rendelet \(Róma I rendelet\)](#) hatálya alá nem tartozó jogviszonyokra kell alkalmazni.

A szerződés egészére vagy csak egy részére a felek által választott jog alkalmazandó. Ha a jogválasztás nem kifejezett, annak a szerződés rendelkezéseiből vagy az ügy körülményeiből egyértelműen megállapíthatónak kell lennie. Jogválasztásra legkésőbb a perfelvételi szakban, a bíróság által megállapított határidőn belül van lehetőség.

A felek megállapodhatnak abban, hogy a szerződésre a korábban alkalmazandó jog helyett egy másik jog alkalmazandó. Ez a szerződésnek az alaki érvényességre irányadó jog szerinti érvényességét nem érinti.

Ha a szerződés csak egy állam jogához kapcsolódik, a jogválasztás nem sértheti e jognak azokat a szabályait, amelyekről megállapodással nem lehet eltérni. Jogválasztás hiányában a szerződésre annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelyhez a szerződés az adott jogviszony lényeges elemei szerint legszorosabban kapcsolódik.

A szerződés vagy valamely szerződési feltétel létrejöttét és érvényességét az a jog határozza meg, amely a szerződés vagy szerződési feltétel érvényessége esetén az Nmjtv. alapján alkalmazandó lenne.

Arra a szerződésre, amelynek tárgya ingatlannal kapcsolatos dologi jog vagy ingatlanbérlet, az ingatlan fekvése szerinti állam jogában előírt alaki követelmények irányadók, ha e követelmények a szerződéskötés helyétől és a szerződésre irányadó jogtól függetlenül kötelező jellegűek, és e követelményektől megállapodás útján nem lehet eltérni.

Az egyoldalú jognyilatkozatokra a szerződésekre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

3.2 Szerződésen kívüli kötelmi viszonyok

Az Nmjtv. rendelkezéseit a [864/2007/EK rendelet \(Róma II rendelet\)](#) hatálya alá nem tartozó jogviszonyokra kell alkalmazni. A Róma II rendelet 7. cikk szerinti jogválasztással a kártérítést követelő személy legkésőbb a perfelvételi szakban, a bíróság által megállapított határidőn belül élhet.

A szerződésen kívüli kötelmi jogviszonyokra annak az államnak a joga alkalmazandó, amelynek területén a kötelemkeletkeztető jogi tény hatása bekövetkezett. Ha a jogviszony jogosultjának és kötelezettjének szokásos tartózkodási helye, létesítő okirata szerinti székhelye a kötelemkeletkeztető jogi tény hatásának bekövetkezésekor ugyanabban az államban van, ennek az államnak a joga alkalmazandó. Ha a szerződésen kívüli jogviszony szorosan összefügg egy, a felek között már korábban meglévő másik jogviszonnyal, akkor a szerződésen kívüli jogviszonyra is e másik jogviszonyra irányadó jog alkalmazandó.

A felek a szerződésen kívüli kötelmi jogviszony létrejöttét követően jogot választhatnak. Ha a jogválasztás nem kifejezett, annak az ügy körülményeiből egyértelműen megállapíthatónak kell lennie. Jogválasztásra legkésőbb a perfelvételi szakban, a bíróság által megállapított határidőn belül van lehetőség. Ha a jogviszony csak egy állam jogához kapcsolódik, a jogválasztás nem sértheti e jognak azon szabályait, amelyekről megállapodással nem lehet eltérni.

3.3 A személyi állapot, valamint annak a családi állapottal kapcsolatos vonatkozásai (név, lakóhely, cselekvőképesség)

Az ember jogképességét, cselekvőképességét és személyiségi jogait személyes joga alapján kell elbírálni. Az ember személyes joga annak az államnak a joga, amelynek az állampolgára. Akinek több állampolgársága van, és egyik állampolgársága magyar, személyes joga a magyar jog, kivéve, ha a másik állampolgárságához szorosabb kapcsolat fűzi. Akinek több állampolgársága van, amelyek egyike sem magyar, személyes joga azon állampolgársága szerinti állam joga, amelyhez az adott ügy lényeges körülményeire tekintettel a legszorosabb kapcsolat fűzi. Akinek több állampolgársága van, amelyek egyike sem magyar, és egyik állampolgárságához sem fűzi szorosabb kapcsolat, továbbá akinek az állampolgársága nem állapítható meg, valamint a hontalan személyes joga annak az államnak a joga, ahol a szokásos tartózkodási helye van. Ha az ember személyes joga nem állapítható meg, a magyar jogot kell alkalmazni. A Magyarországon menedékkjogot élvező személy, valamint a befogadott jogképességére, cselekvőképességére és személyiségi jogaira a magyar jog alkalmazandó.

Az ember névviselésére a személyes joga, vagy kérelmére a magyar jog alkalmazandó. Akinek több állampolgársága van, születési nevének viselésére bármelyik állampolgársága szerinti jogot választhatja. A házassági névviselésre a felek együttes kérelmére bármelyik házastárs állampolgársága szerinti jog vagy a magyar jog alkalmazandó, ilyen kérelem hiányában a házastársak személyei viszonyaira alkalmazandó jog irányadó. Házasság felbontása vagy érvénytelenségének megállapítása esetén a névviselésre annak az államnak a joga alkalmazandó, amely alapján a házassági név keletkezett. Magyar állampolgár más állam joga szerint érvényesen bejegyzett születési és házassági nevét belföldön el kell ismerni, ha az érintett magyar állampolgár vagy házastársa e másik államnak is állampolgára, vagy az érintett magyar állampolgár szokásos tartózkodási helye abban az államban van. Nem lehet olyan nevet elismerni, amely a magyar közrendbe ütközik.

Azt a személyt, aki a személyes joga szerint cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes, a mindennapi életben tömegesen előforduló, és különösebb megfontolást nem igénylő, belföldön kötött és teljesített csekély jelentőségű szerződése szempontjából cselekvőképesnek kell tekinteni, ha a magyar jog szerint cselekvőképes lenne. Azt a személyt, aki személyes joga szerint cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes, de a magyar jog szerint cselekvőképes lenne, egyéb vagyoni jogi ügyletei szempontjából is cselekvőképesnek kell tekinteni, ha az ügylet jogkövetkezményeinek belföldön kell beállniuk.

Az ügyeinek vitelében akadályozott személy képviseletére, valamint az eseti gondnokságra a kirendelő bíróság államának jogát kell alkalmazni.

A holtak vagy eltűntnek nyilvánításra, továbbá a halál tényének megállapítására az eltűnt személy személyes joga alkalmazandó. Ha az eltűnt személy személyes joga nem a magyar jog, belföldi jogi érdek fennállása esetén a magyar jogot kell alkalmazni.

Az ember szokásos tartózkodási helye az a hely, ahol az adott jogviszony összes körülményéből megállapíthatóan életvitelének tényleges központja van; ennek meghatározása során az érintett szándékára utaló tényekre is figyelemmel kell lenni. Lakóhely az a hely, ahol az ember állandóan vagy a végleges letelepedés szándékával lakik.

A jogi személy és a jogi személyiséggel nem rendelkező jogalanyok személyes joga annak az államnak a joga, amelynek területén a jogi személyt nyilvántartásba vették. Ha a jogi személyt több állam joga szerint vették nyilvántartásba vagy a létesítő okiratban megjelölt székhely államának joga szerint nyilvántartásba vételére nincs szükség, személyes joga annak az államnak a joga, ahol a létesítő okiratban megjelölt székhelye van. Ha a jogi személy a létesítő okiratban megjelölt székhellyel nem rendelkezik vagy több ilyen székhelye van, és egyik állam joga szerint sem vették nyilvántartásba, személyes joga annak az államnak a joga, amelynek területén a központi ügyintézés helye van. A jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező jogalany jogállását a személyes joga szerint kell elbírálni.

3.4 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása, ideértve az örökbefogadást is

3.4.1 Szülő-gyermek kapcsolat megállapítása

Az apaság vagy az anyaság megállapítása, továbbá az apaság vélelmének megdöntése kérdésében a gyermek születése idején fennállott személyes jogát kell alkalmazni. A gyermek apai elismerését a gyermeknek az elismerés idején fennálló személyes joga szerint, a megfogant, de még meg nem született gyermek elismerését pedig az anyának az elismerés idején fennálló személyes joga szerint kell elbírálni. Az elismerést alaki okból nem lehet érvénytelennek tekinteni, ha az akár a magyar jog, akár az elismerés helyén és idején hatályos jog szerint alakilag érvényes. Ha a fentiek alapján alkalmazandó jog szerint az apai jogállás betöltetlen, az üggyel szoros kapcsolatban álló másik állam joga alkalmazandó, ha az e tekintetben a gyermekre nézve kedvezőbb.

3.4.2 Örökbefogadás

Az örökbefogadás csak akkor érvényes, ha ennek feltételei mind az örökbefogadó, mind az örökbe fogadni kívánt személy örökbefogadás idején fennálló személyes joga szerint fennállnak. Az örökbefogadás jogi hatásaira, az örökbefogadás megszűnésére, valamint ennek jogi hatásaira az örökbefogadónak az örökbefogadás vagy annak megszűnése idején fennálló személyes jogát kell alkalmazni.

Ha az örökbefogadók házastársak, akkor az örökbefogadás jogi hatásaira, az örökbefogadás megszűnésére, valamint ennek jogi hatásaira

- a) a házastársaknak az örökbefogadás vagy annak megszűnése idején fennálló közös állampolgársága szerinti állam jogát, ennek hiányában,
 - b) annak az államnak a jogát, amelynek területén az örökbefogadás, vagy ennek megszűnése idején a házastársak közös szokásos tartózkodási helye volt, ennek hiányában
 - c) az eljáró bíróság államának jogát
- kell alkalmazni.

3.5 Házasság, házasság nélkül együtt élő párok, élettársi kapcsolatok, házasság felbontása, külföldi, tartási kötelezettségek

3.5.1 Házasság

A házasság csak akkor érvényes, ha ennek anyagi jogi feltételei a házasságkötés időpontjában mindkét házasuló személyes joga szerint fennállnak. A házasságkötés érvényességének alaki kellékeire a házasságkötés helyén és idején hatályos jog alkalmazandó. A házasságkötésre és a házasság érvényességére vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell a házasság létezése vagy nemlétezése megállapításának kérdésében is. A házasságot Magyarországon nem lehet megkötni, ha a házasságkötésnek a magyar jog szerint elháríthatatlan akadálya van.

3.5.2 A házasság nélkül együtt élő párok és az élettársi kapcsolatok

A bejegyzett élettársi kapcsolat létrejöttére és érvényességére, valamint annak joghatásaira, ide nem értve a névviselést, a házasságra vonatkozó rendelkezéseket kell az alábbi kivételekkel megfelelően alkalmazni.

A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének nem akadálya, és annak érvényességét nem érinti, ha a leendő bejegyzett élettárs személyes joga az azonos neműek bejegyzett élettársi kapcsolatának jogintézményét nem ismeri, feltéve, hogy

- a) a magyar állampolgársággal nem rendelkező leendő bejegyzett élettárs igazolja, hogy személyes joga szerint házasságkötésének nem lenne akadálya, és
- b) legalább az egyik leendő bejegyzett élettárs magyar állampolgár vagy belföldön szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik. A bejegyzett élettársi kapcsolat joghatásaira ebben az esetben a magyar jogot kell alkalmazni.

A bejegyzett élettársi kapcsolat megszűnésére annak az államnak a jogát kell alkalmazni,

- a) amelynek területén a bejegyzett élettársi kapcsolat megszüntetésére irányuló eljárást megindító kereset vagy kérelem benyújtásakor a bejegyzett élettársak szokásos tartózkodási helye található, ennek hiányában
- b) amelynek területén a bejegyzett élettársak utolsó szokásos tartózkodási helye található, ha ez a tartózkodási hely a kereset vagy kérelem benyújtásától számított egy évnél nem régebbi időpontban szűnt meg, feltéve, hogy a kereset vagy kérelem benyújtásakor az egyik bejegyzett élettárs még mindig ebben az államban tartózkodik, ennek hiányában
- c) amelynek a kereset vagy kérelem benyújtásakor mindkét bejegyzett élettárs az állampolgára volt.

Ha az alkalmazandó jog a fentiek alapján nem határozható meg az eljáró bíróság a saját államának jogát alkalmazza.

Az élettársi kapcsolat létrejöttére, megszűnésére és joghatásaira az élettársak közös állampolgársága szerinti állam joga alkalmazandó. Ha az élettársak állampolgársága különböző, annak az államnak a joga alkalmazandó, amelynek területén az élettársak szokásos tartózkodási helye, ennek hiányában az utolsó közös szokásos tartózkodási helye található. Ha az élettársak közös szokásos tartózkodási helye nem állapítható meg, az eljáró bíróság államának joga alkalmazandó. Az élettársak vagyoni jogviszonyaikra jogot választhatnak.

3.5.3 A házasság felbontása és a különválás

E tárgyban az [1259/2010/EU rendelet \(„Róma III”\)](#) irányadó. A házastársak a rendelet 5-7. cikke szerinti jogválasztással legkésőbb a perfelvételi szakban a bíróság által megállapított határidőn belül élhetnek.

3.5.4 Tartási kötelezettségek

E tárgyban a [tartási kötelezettségekre alkalmazandó jogról szóló, 2007. november 23-i hágai jegyzőkönyv](#) irányadó.

3.6 Házassági vagyoni jogi rendszerek

A házastársak vagyoni jogviszonyaira annak az államnak a joga alkalmazandó, amelynek az elbírálás időpontjában mindkét házastárs állampolgára. Ha az elbírálás időpontjában a házastársak állampolgársága különböző, annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelynek területén a házastársak közös szokásos tartózkodási helye, ennek hiányában a házastársak utolsó közös szokásos tartózkodási helye található. Ha a házastársaknak nem volt közös szokásos tartózkodási helye, az eljáró bíróság államának jogát kell alkalmazni.

A házastársak vagyoni jogviszonyaikra megválaszthatják az alkalmazandó jogot, feltéve, hogy ez az alábbi jogok egyike:

- a) annak az államnak a joga, amelynek a házastársak egyike a megállapodás megkötésének időpontjában az állampolgára,
- b) annak az államnak a joga, amelynek területén a házastársak egyike a megállapodás megkötésének időpontjában szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik, vagy
- c) az eljáró bíróság államának a joga.

A jogválasztás joga a házasság felbontása esetén is megilleti. Jogválasztásra legkésőbb a perfelvételi szakban a bíróság által megállapított határidőn belül van lehetőség.

Ha a házastársak másként nem állapodnak meg, a házastársak vagyoni jogviszonyaira alkalmazandó jog megválasztása csak a jövőre nézve bír joghatással.

A házassági vagyoni jogi szerződés alaki szempontból érvényes akkor is, ha megfelel a megkötésének helye szerinti jognak.

3.7 Öröklés, végintézkedések

A 2015. augusztus 17-én vagy azt követően elhunyt személyek esetében a [650/2012/EU rendelet](#) alkalmazandó.

3.8 Ingatlan

A dolog fekvésének helyén irányadó jogot kell alkalmazni a tulajdonjogra és más dologi jogra, ideértve a zálogjogot és a birtokot is.

3.9 Fizetéseképtelenség

A [2015/848/EU rendelet](#) 7-17. cikkei határozzák meg az alkalmazandó jogot.

Utolsó frissítés: 15/01/2024

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.